

عنوان مقاله:

بررسی علل ریش های حادثه ی انفجار خط لوله ی ۲۰ اینچ گاز شرکت ملی نفت ایران

محل انتشار:

ماهنامه اکتشاف و تولید نفت و گاز، دوره 1398، شماره 168 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسندگان:

حمیدرضا عسگری بیدهندی - مدیریت HSE شرکت ملی نفت ایران

مسعود رفیعی میاندشتی - مدیریت HSE شرکت ملی نفت ایران

مانی عبدالله زاده راد - مدیریت HSE شرکت ملی نفت ایران

محمد رضا زبیحی قلدره

علی جهدی سردرود

خلاصه مقاله:

خطوط لوله ی انتقال نقش مهمی در صنعت نفت و گاز ایفا می کنند. این خطوط لوله در معرض خطرانی از قبیل طراحی، خوردگی و بهره برداری ناصحیح هستند که هزینه ی بسیاری بر این صنعت تحمیل می کنند. در یک مورد حادثه، قسمتی از خط لوله ی ۲۰ اینچ زیرزمینی گاز شرکت ملی نفت ایران شکسته شده و ابر گاز ناشی از نشت به منبع حرارتی رسیده است. با توجه به باز بودن محیط، حریق ناگهانی (Flash Fire) ایجاد شده و بازگشت شعله منجر به انفجار ابر گاز تجمع کرده در چاله ی اطراف خط لوله به صورت انفجار ابر گازی (VCE) شده است. انرژی حاصل از شکست حدود ۵ متر از بدنه ی خط لوله را جدا کرده و به فاصله ی ۲۰ متری پرتاب کرده است. در این مقاله علل فنی و ریشه ای ایجاد ترک و نشت در این حادثه بررسی شده است. در ابتدا همخوانی ریزساختار و ترکیب شیمیایی فلز پایه با استاندارد API ۵L بررسی شده و پس از آن سلامت فرآیند ساخت مورد توجه قرار گرفت. در گام بعدی، بررسی های میکروسکوپی الکترونی انجام شد و پس از مشاهده ی ترد شدگی و ترک مرزخانه ای، آزمون های کشش و ضربه نیز برای تایید تردشدگی خط لوله انجام شد. نتایج حاصل در انرژی جذب شده در آزمون ضربه برابر ۱۱ ژول و بسیار کمتر از مقدار استاندارد (۲۷ ژول) بوده است. در همین راستا، آنالیز شیمیایی EDS در طول ترک انجام شد که مقادیر بسیار زیاد و خارج از استاندارد عنصر گوگرد در این ناحیه مشاهده گردید. ترک از سمت خارج خط لوله گسترش یافته است. پوشش خط لوله به مرور زمان و به دلیل عمر زیاد (بیش از ۴۰ سال) تخریب شده، باعث در معرض خاک قرار گرفتن لوله گردیده و در نهایت خوردگی تنشی و پارگی در آن ایجاد کرده است. علل ریشه ای پارگی خط لوله ی مذکور، نقص در فرآیندهای بازرسی فنی دوره ای و منظم به منظور حصول اطمینان از کارکرد صحیح پوشش و همچنین نقص در نگهداری و تعمیرات مناسب پوشش خط لوله تشخیص داده شد.

کلمات کلیدی:

, Pipeline Explosion, Stress Cracking Corrosion (SCC), Root Cause Analysis, Flash Fire, VCE

انفجار خط لوله، خوردگی تنشی، علل ریشه ای، حریق ناگهانی، انفجار ابر بخار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1656583>

